

Ehdotus valtioneuvoston asetukseksi varhaiskasvatuksen sekä opetuksen ja koulutuksen järjestämisvelvollisuutta koskevista rajoituksista – M 17/2020 vp

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry kannattaa asetuksen voimassa olon jatkamista. Asetus on välttämätön, koska se mahdollistaa koulutuksen järjestämisen sopeuttamisen poikkeustilanteeseen. Poikkeustilanteessa ammattikorkeakoulut eivät pysty takaamaan koulutuksen järjestämisestä siten, että opiskelija voi suorittaa opinnot tavoitteellisessa suorittamisajassa.

Arene huomauttaa, että asetus vaikuttaa opiskelijan opinto-oikeuden keston, mutta korkeakoulujen rahoitusmallissa 2021 alkaen huomioidaan määräajassa valmistuneet.

Arene pitää tärkeänä, että viranomaisten toiminta poikkeustilan soveltamisessa olisi johdonmukaista. Tämän tulisi näkyä esim. Aluehallintoviraston päätöksissä oppilaitosten ja korkeakoulujen tilojen käytön suhteen. Nyt voimassa oleva päätös mahdollistaa valintakokeiden järjestäminen, vaikka terveysviranomaiset varautuvat epidemiatilanteen pahenemiseen.

Arene on arvioinut poikkeustilanteen vaikutuksia opetuksen järjestämiseen. Ammattikorkeakoulut ovat onnistuneesti siirtyneet etäopetukseen. Pidemmän aikavälin arviota etäopetuksen vaikutuksista esimerkiksi opintojen etenemiseen on vaikea sanoa.

Ongelmallisinta on tällä hetkellä opintoihin kuuluvien pakollisten harjoitteluiden järjestäminen, kun työpaikkojen mahdollisuus ottaa harjoittelijoita heikkenee. Opintoihin kuuluva harjoittelu järjestetään työpaikkojen ehdoilla. Korvaavien muotojen tarjoaminen opiskelijoille on vaikea niin kauan kuin kampusten oppimisympäristöjä ei voida hyödyntää.

Arene on arvioinut myös epidemian taloudellisia vaikutuksia ammattikorkeakouluille. Etäopetukseen siirtymisen suorat taloudelliset vaikutukset ovat noin neljä miljoonaa euroa. Tämä koostuu mm. verkko-yhteyksien vahvistamisesta, lisenssijärjestelyistä, työvälineistä ja tietohallinto henkilöstön lisääntyneestä työpanoksesta. Kaikki ICT-kustannukset eivät ole vielä tiedossa.

Pidemmän aikavälin talousvaikutukset syntyvät koulutusliiketoiminnan (jatkuva oppiminen ja koulutusvienti) pysähtymisestä sekä yritysten heikentyvästä mahdollisuuksista osallistua TKI-toimintaan. Arenen talous- ja hallintojohdon verkosto on arvioinut ammattikorkeakoulujen yhteenlasketun liikevaihdon supistuvan tänä vuonna jopa 50 miljoonalla eurolla eli 5 prosenttia viime vuodesta. Tämä korostaa ammattikorkeakoulujen riippuvuutta perusrahoituksesta.

Koronaviruksella on suuret vaikutukset suomalaisille työmarkkinoille. Työllisyyden heikentyminen lisää lomautettavien ja työnsä menettävien koulutustarpeita. Kesätyömahdollisuuksien väheneminen lisää tarvetta kesäopinnoille. Lisääntyneisiin koulutus- ja oppimistarpeisiin vastaaminen edellyttää perusrahoituksen lisäksi uusia resursseja.

Lisätietoja:

Toiminnanjohtaja Petri Lempinen, puhelin 040 7667 805